

SKLEP EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 19. aprila 2013

o apoenih, specifikacijah, reprodukciji, zamenjavi in jemanju eurobankovcev iz obtoka

(prenovitev)

(ECB/2013/10)

(2013/211/EU)

SVET EVROPSKE CENTRALNE BANKE JE –

strani uporabnikov, upoštevajoč posebne vizualne in tehnične zahteve Evropskih združenj uporabnikov bankovcev.

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 128(1) Pogodbe,

ob upoštevanju člena 16 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Področje uporabe Sklepa ECB/2003/4 z dne 20. marca 2003 o apoenih, specifikacijah, reprodukciji, zamenjavi in jemanju eurobankovcev iz obtoka⁽¹⁾ je treba razširiti, da se zajamejo prihodnje serije eurobankovcev. V ta namen so potrebne številne tehnične spremembe Sklepa ECB/2003/4. Poleg tega je treba glede na izkušnje pri uporabi in razlagi Sklepa ECB/2003/4 podrobneje pojasniti in izboljšati nekatera pravila in postopke. Zaradi uvedbe zgoraj navedenih sprememb je treba torej Sklep ECB/2003/4 v interesu jasnosti in preglednosti prenoviti.

(2) Člen 128(1) Pogodbe in člen 16 Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke določata, da ima Evropska centralna banka (ECB) izključno pravico, da v Uniji odobri izdajo eurobankovcev. Te določbe prav tako določajo, da te bankovce lahko izdajajo ECB in nacionalne centralne banke držav članic, katerih valuta je euro (v nadaljnjem besedilu: NCB). V skladu s členom 10 Uredbe Sveta (ES) št. 974/98 z dne 3. maja 1998 o uvedbi eura⁽²⁾ dajejo ECB in NCB eurobankovce v obtok.

(3) Evropski monetarni inštitut (EMI) je izvedel pripravljalna dela za izdelavo in izdajo eurobankovcev ter zlasti glede dizajna eurobankovcev olajšal prepoznavanje in dobro sprejetje apoenov in specifikacij novih eurobankovcev s

(4) ECB kot naslednik EMI razpolaga z avtorsko pravico nad različnimi vrstami dizajnov eurobankovcev, ki je prvotno pripadala EMI. ECB in NCB, ki delujejo v imenu ECB, lahko uveljavljajo to avtorsko pravico v zvezi z reprodukcijami, ki so izdane ali distribuirane v nasprotju s to avtorsko pravico, kot so med drugim reprodukcije, ki lahko škodujejo ugledu eurobankovcev.

(5) ECB in NCB bodo občasno uvedle nove serije eurobankovcev z izboljšanimi zaščitnimi elementi, ki bodo upoštevali napredek v tehnologiji na področju bankovcev od uvedbe prve serije.

(6) Pravica ECB in NCB do izdaje eurobankovcev vključuje pristojnost za vse vrste pravnega ukrepanja z namenom zaščititi integriteto eurobankovcev kot plačilnega sredstva. ECB sprejme ukrepe, ki zagotavljajo minimalno raven zaščite v vseh državah članicah, katerih valuta je euro, in s tem zagotovi, da lahko širša javnost loči reprodukcije od eurobankovcev, ki jih izdajo ECB in NCB ter niso ponarejeni bankovci po členu 2(a) Uredbe Sveta (ES) št. 1338/2001 z dne 28. junija 2001 o določitvi ukrepov, potrebnih za zaščito eura pred ponarejanjem⁽³⁾ (v nadaljnjem besedilu: pristni eurobankovci). Zato je treba oblikovati skupna pravila, po katerih bo reprodukcija eurobankovcev dovoljena.

(7) Ta sklep ne sme posegati v uporabo kazenskega prava, zlasti v zvezi s ponarejanjem.

(8) Reprodukcije eurobankovcev v elektronski obliki se štejejo za zakonite, če izdelovalec v zvezi s tem sprejme ustrezne tehnične ukrepe za preprečitev izpisov, ki bi jih širša javnost utegnila pomotoma zamenjati za pristne eurobankovce.

(1) UL L 78, 25.3.2003, str. 16.

(2) UL L 139, 11.5.1998, str. 1.

(3) UL L 181, 4.7.2001, str. 6.

- (9) Pristojnost ukrepanja glede zaščite integritete pristnih eurobankovcev kot plačilnega sredstva vključuje pristojnost sprejemanja skupnih pravil, po katerih so NCB pripravljene zamenjati poškodovane pristne eurobankovce. V skladu s temi pravili so določene nekatere kategorije eurobankovcev, ki naj bi jih NCB zadržale, ko so jim te predložene v zamenjavo.
- (10) Del originalnega eurobankovca, ki je predložen v zamenjavo, mora izpolnjevati minimalne zahteve glede mer, da ga je mogoče zamenjati. Da se prepreči popačenje mer, na primer kadar je eurobankovec poškodovan zaradi krčenja, morajo biti te mere podane v odstotkih površine originalnega eurobankovca pred poškodbo.
- (11) Uredba (ES) št. 1338/2001 zahteva, da kreditne institucije in drugi ponudniki plačilnih storitev v okviru svojih plačilnih dejavnosti ter vse druge institucije, ki sodelujejo pri obdelavi bankovcev in kovancev ter njihovi distribuciji v javnosti, zagotovijo, da se preveri pristnost eurobankovcev in eurokovanecv, ki so jih prejeli in jih namestavajo dati ponovno v obtok, in da se odkrijejo ponaredki.
- (12) Ker se lahko pristni eurobankovci poškodujejo s protitropnimi napravami v okviru storjenega kaznivega dejanja ali poskusa kaznivega dejanja, je treba zagotoviti, da lahko v takih primerih bankovce zamenja samo žrtev tega kaznivega dejanja ali poskusa kaznivega dejanja.
- (13) Za spodbujanje vseh institucij in gospodarskih subjektov, navedenih v členu 6(1) Uredbe (ES) št. 1338/2001, k pravilnemu ravnanju s protitropnimi napravami je primerno, da jim NCB zaračunajo pristojbino kot plačilo za analize, opravljene v zvezi z zamenjavo pristnih eurobankovcev, ki so bili poškodovani s protitropnimi napravami.
- (14) Ta pristojbina se ne sme zaračunati, kadar so bili bankovci poškodovani zaradi poskusa ali dejanskega ropa ali tatvine, in, da bi se izognili zanemarljivim pristojbinam, je treba te zaračunavati samo, kadar se predloži v zamenjavo minimalno število poškodovanih pristnih eurobankovcev.
- (15) Večje količine pristnih eurobankovcev, ki so bile poškodovane zaradi sprožitve protitropnih naprav, je treba predložiti v zamenjavo, če tako zahtevajo NCB, v svežnjih, ki vsebujejo minimalno število eurobankovcev.
- (16) S ciljem podpreti prizadevanja po okrepitvi varnosti gotovinskega cikla in v izogib kaznovanju uporabe protitropnih naprav je primerno, da se institucijam in gospodarskim subjektom, navedenim v členu 6(1) Uredbe (ES) št. 1338/2001, ki predložijo v zamenjavo pristne eurobankovce, ki so bili naključno poškodovani s protitropnimi napravami, njihova vrednost knjiži v dobro na dan prejema takih bankovcev, na podoben način kot pri rednih plogih gotovine.
- (17) S ciljem podpreti aktivnosti Evropske unije v zvezi s preprečevanjem uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma je primerno, da Eurosystem opredeli pravila za obravnavanje zahtev katerega koli prosilca za zamenjavo poškodovanih pristnih eurobankovcev v vrednosti najmanj 7 500 EUR. Ta pravila ne posegajo v morebitne strožje zahteve glede identifikacije in poročanja, ki jih sprejmejo države članice pri prenosu Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/60/ES z dne 26. oktobra 2005 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja in financiranje terorizma ⁽¹⁾.
- (18) Izključna pravica ECB, da odobri izdajo eurobankovcev v Uniji, vključuje pristojnost za jemanje eurobankovcev iz obtoka in določitev skupnih pravil, po katerih lahko ECB in NCB takšno jemanje iz obtoka izvedejo –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Apoeni in specifikacije

1. Eurobankovci vključujejo sedem apoenov eurobankovcev, od pet eurov do petsto eurov, na katerih je upodobljena tema „Evropska obdobja in stili“ z naslednjimi osnovnimi specifikacijami:

Nominalna vrednost (EUR)	Mere (prva serija)	Mere (druga serija)	Prevladujoča barva	Dizajn
5	120 × 62 mm	120 × 62 mm	siva	klasicizem
10	127 × 67 mm	127 × 67 mm	rdeča	romanski slog
20	133 × 72 mm	133 × 72 mm	modra	gotika
50	140 × 77 mm	140 × 77 mm	oranžna	renesansa

⁽¹⁾ UL L 309, 25.11.2005, str. 15.

Nominalna vrednost (EUR)	Mere (prva serija)	Mere (druga serija)	Prevladujoča barva	Dizajn
100	147 × 82 mm	Bo določeno	zelena	barok in rokoko
200	153 × 82 mm	Bo določeno	rumeno rjava	obdobje arhitekture železa in stekla
500	160 × 82 mm	Bo določeno	vijolična	moderna arhitektura 20. stoletja

2. Na sedmih apoenih serije eurobankovcev so prikazana vrata in okna na sprednji strani (recto) ter mostovi na zadnji strani (verso). Upodobitve na vseh sedmih apoenih so tipične za različna zgoraj navedena obdobja evropske kulturne zgodovine. Drugi elementi dizajna vključujejo:

- (a) simbol Evropske unije;
- (b) ime valute, izpisano v latinici in z grškimi črkami, ter dodatno, za drugo serijo eurobankovcev, ime valute, izpisano v cirilici;
- (c) začetnice ECB v različicah uradnih jezikov Evropske unije; za prvo serijo eurobankovcev se začetnice ECB omejuje na naslednje različice petih uradnih jezikov: BCE, ECB, EZB, EKT in EKP, dodatno za drugo serijo eurobankovcev pa se začetnice ECB omejuje na naslednje različice devetih uradnih jezikov: BCE, ECB, ЕЦБ, EZB, EKP, EKT, EKB, БСЕ in EBC;
- (d) simbol ©, ki označuje, da je ECB imetnik avtorske pravice, ter
- (e) podpis predsednika ECB.

Člen 2

Pravila za reprodukcijo eurobankovcev

1. „Reprodukcija“ pomeni vsako fizično ali nefizično podobo, ki uporablja vse ali samo en del eurobankovca, kot je opredeljeno v členu 1, ali dele njegovih posameznih elementov dizajna, kot so med drugim barva, mere, uporaba črk ali simbolov, ki so lahko podobni pristnemu eurobankovcu ali dajejo splošen vtis pristnega eurobankovca, neodvisno od:

- (a) velikosti podobe, ali
- (b) materialov ali tehnik, uporabljenih za njeno izdelavo, ali
- (c) tega, ali so bili elementi dizajna eurobankovca, kot so črke ali simboli, spremenjeni ali dodani ali ne.

2. Reprodukcije, ki jih utegne širša javnost pomotoma zamenjati za pristne eurobankovce, se štejejo za nezakonite.

3. Reprodukcije, ki ustrezajo naslednjim merilom, se štejejo za zakonite, ker ni nevarnosti, da bi jih širša javnost utegnila pomotoma zamenjati za pristne eurobankovce:

- (a) enostranske reprodukcije eurobankovcev, kakor je določeno v členu 1, pod pogojem, da velikost reprodukcije po dolžini in širini znaša 125 % ali več oziroma 75 % ali manj dolžine in širine zadevnega eurobankovca, kakor je določeno v členu 1, ali
- (b) dvostranske reprodukcije eurobankovca, kakor je določeno v členu 1, pod pogojem, da velikost reprodukcije po dolžini in širini znaša 200 % ali več oziroma 50 % ali manj dolžine in širine zadevnega eurobankovca, kakor je določeno v členu 1, ali
- (c) reprodukcije posameznih elementov dizajna eurobankovca, kakor je določeno v členu 1, pod pogojem, da takšen element dizajna ni upodobljen na ozadju, ki spominja na bankovec, ali
- (d) enostranske reprodukcije, ki upodablajo del sprednje ali zadnje strani eurobankovca, pod pogojem, da je takšen del manjši od ene tretjine originalne sprednje ali zadnje strani eurobankovca, kakor je določeno v členu 1, ali
- (e) reprodukcije, narejene iz materiala, ki se jasno razlikuje od papirja in izgleda izrazito drugače od materiala, ki se uporablja za bankovce, ali
- (f) nefizične reprodukcije, dostopne elektronsko na spletnih straneh, po žici ali brezžično, ali preko drugih sredstev, ki posameznikom omogočajo dostop do teh nefizičnih reprodukcij s kraja ali v času, ki ga sami izberejo, če:
 - je beseda SPECIMEN (vzorec) vtisnjena diagonalno čez reprodukcijo v pisavi Arial ali Arialu podobni pisavi, in
 - resolucija elektronske reprodukcije v njeni 100-odstotni velikosti ne presega 72 pik na palec (pnp).

4. V primeru reprodukcij po odstavku 3(f)

— mora biti dolžina besede SPECIMEN enaka vsaj 75 % dolžine reprodukcije in

— višina besede SPECIMEN mora biti enaka vsaj 15 % širine reprodukcije ter

— beseda SPECIMEN mora biti prikazana v neprozorni barvi, ki je kontrastna prevladujoči barvi zadevnega eurobankovca, kakor je določeno v členu 1.

5. ECB in NCB po prejemu pisne zahteve potrdijo, da so tudi reprodukcije, ki ne ustrezajo merilom iz odstavka 3, zakonite, če jih splošna javnost ne more pomotoma zamenjati s pristinimi eurobankovci, kakor je določeno v členu 1. Kadar je reprodukcija izdelana na ozemlju ene same države članice, katere valuta je euro, se zahteve v zvezi s prej navedenim naslovijo na NCB te države članice. V vseh drugih primerih se takšne zahteve naslovijo na ECB.

6. Pravila za reprodukcijo eurobankovcev se uporabljajo tudi za eurobankovce, ki so bili vzeti iz obtoka ali pa so na podlagi tega sklepa izgubili status zakonitega plačilnega sredstva.

Člen 3

Zamenjava poškodovanih pristnih eurobankovcev

1. NCB na zahtevo in pod pogoji, ki so določeni v odstavku 2 in v ustreznem sklepu Sveta ECB iz člena 6, zamenjajo poškodovane pristne eurobankovce, kadar:

(a) je predloženo več kot 50 % eurobankovca, ali

(b) je predloženo 50 % ali manj eurobankovca, če prosilec dokaže, da je bil manjkajoči del uničen.

2. Poleg odstavka 1 veljajo za zamenjavo poškodovanih pristnih eurobankovcev naslednji dodatni pogoji:

(a) v primeru dvoma, da je prosilec zakoniti lastnik eurobankovcev: prosilec je dolžan priskrbeti dokazilo o svoji identiteti in o tem, da je lastnik ali kako drugače pooblaščen prosilec;

(b) v primeru dvoma, da so eurobankovci pristni: prosilec je dolžan priskrbeti dokazilo o svoji identiteti;

(c) če so predloženi s črnilom popackani, umazani ali impregnirani pristni eurobankovci: prosilec je dolžan predložiti pisno razlago o vrsti madeža, umazanije ali impregnacije;

(d) če so pristne eurobankovce poškodovale protitropne naprave: prosilec mora predložiti pisno izjavo o vzroku nevtralizacije;

(e) če so pristne eurobankovce poškodovale protitropne naprave zaradi poskusa ali dejanskega rop, tatvine ali druge kriminalne dejavnosti: bankovci se zamenjajo samo na zahtevo lastnika ali kako drugače pooblaščenega prosilca, ki je žrtev poskusa ali dejanske kriminalne dejavnosti, ki je privedla do poškodbe bankovcev;

(f) če so pristne eurobankovce poškodovale protitropne naprave in so jih predložile institucije in gospodarski subjekti, navedeni v členu 6(1) Uredbe (ES) št. 1338/2001: institucije in gospodarski subjekti morajo predložiti pisno izjavo o vzroku nevtralizacije, navedbo in značilnosti protitropne naprave, podrobnosti o stranki, ki je predložila poškodovane bankovce, in datum njihove predložitve;

(g) če je bila zaradi sprožitve protitropnih naprav poškodovana večja količina pristnih eurobankovcev: kolikor je mogoče in če tako zahtevajo NCB, je treba eurobankovce predložiti v svežnjih po 100 kosov eurobankovcev, pod pogojem, da količina predloženih eurobankovcev zadostuje za oblikovanje takšnega svežnja;

(h) če institucije in gospodarski subjekti, navedeni v členu 6(1) Uredbe (ES) št. 1338/2001, z eno ali več transakcijami predložijo v zamenjavo poškodovane pristne eurobankovce v vrednosti najmanj 7 500 EUR: institucije in gospodarski subjekti morajo predložiti dokumentacijo o izvoru bankovcev in podatke o identiteti stranke ali, kjer je primerno, dejanskega lastnika, kakor je opredeljeno v Direktivi 2005/60/ES. Ta obveznost se uporablja tudi v primeru dvoma, ali je dosežena mejna vrednost 7 500 EUR. Pravila iz tega odstavka ne posegajo v morebitne strožje zahteve glede identifikacije in poročanja, ki jih sprejmejo države članice pri prenosu Direktive 2005/60/ES.

3. Ne glede na zgoraj navedeno:

(a) kadar NCB vedo ali imajo zadosten razlog za sum, da so bili pristni eurobankovci namerno poškodovani, zamenjavo zavrnejo in zadržijo eurobankovce, da se prepreči vrnitev takšnih eurobankovcev v obtok ali da se prosilcu prepreči, da bi jih predložil v zamenjavo drugi NCB. Vendar pa bodo poškodovane pristne eurobankovce zamenjale, če vedo ali imajo zadosten razlog, da verjamejo, da so prosilci v dobri veri, ali če prosilci lahko dokažejo, da so v dobri veri. Eurobankovci, ki so poškodovani v manjšem obsegu, npr. če vsebujejo komentarje, številke ali krajše stavke, se načeloma ne štejejo za pristne eurobankovce, ki so bili namerno poškodovani, in

(b) kadar NCB vedo ali imajo zadosten razlog za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, zavrnejo zamenjavo poškodovanih pristnih eurobankovcev in jih proti potrdilu o prejemu zadržijo, da se kot dokaz predložijo pristojnim organom za začetek preiskave kaznivega dejanja ali v podporo preiskavi kaznivega dejanja, ki je v teku. Če pristojni organi ne odločijo drugače, pristni eurobankovci po zaključku preiskave izpolnjujejo pogoje za zamenjavo pod pogoji iz odstavkov 1 in 2.

(c) Kadar NCB vedo ali imajo zadosten razlog za sum, da so poškodovani pristni eurobankovci umazani tako, da predstavljajo nevarnost za zdravje in varnost, zamenjajo poškodovane pristne eurobankovce, če lahko prosilec predloži oceno pristojnih organov glede zdravja in varnosti.

Člen 4

Oblikovanje pristojbine za zamenjavo pristnih eurobankovcev, ki so jih poškodovale protiropne naprave

1. NCB zaračunavajo institucijam in gospodarskim subjektom, navedenim v členu 6(1) Uredbe (ES) št. 1338/2001, pristojbino, ko jih ti v skladu s členom 3 prosijo za zamenjavo pristnih eurobankovcev, ki so jih poškodovale protiropne naprave.

2. Pristojbina znaša 10 centov za en poškodovan eurobankovec.

3. Pristojbina se zaračunava samo, kadar se zamenja vsaj 100 poškodovanih eurobankovcev. Pristojbina se zaračuna za vse zamenjane eurobankovce.

4. Pristojbina se ne zaračuna za eurobankovce, ki so bili poškodovani zaradi poskusa ali dejanskega rop, tatvine ali druge kriminalne dejavnosti.

Člen 5

Knjiženje v dobro vrednosti pristnih eurobankovcev, ki so bili naključno poškodovani s protiropnimi napravami in predloženi v zamenjavo

1. NCB institucijam in gospodarskim subjektom, navedenim v členu 6(1) Uredbe (ES) št. 1338/2001, ki imajo račun pri zadevni NCB, knjižijo v dobro vrednost pristnih eurobankovcev, ki so jih naključno poškodovale protiropne naprave, na dan prejema teh bankovcev, če:

(a) eurobankovci niso bili poškodovani zaradi dejanskega rop, tatvine ali druge kriminalne dejavnosti;

(b) lahko NCB takoj preverijo, ali zahtevani znesek vsaj približno ustreza vrednosti predloženih bankovcev, in

(c) so predložene vse ostale informacije, ki jih zahteva NCB.

2. Vsaka po obdelavi odkrita razlika med vrednostjo naključno poškodovanih pristnih eurobankovcev, predloženih v zamenjavo, in zneskom, knjiženim v dobro pred obdelavo, se knjiži, odvisno od primera, bodisi v breme bodisi v dobro institucije ali gospodarskega subjekta, ki je predložil eurobankovce v zamenjavo.

3. Pristojbine iz člena 4 se bodo izračunale na podlagi dejanskega števila naključno poškodovanih pristnih eurobankovcev, ki jih obdelajo NCB.

Člen 6

Jemanje eurobankovcev iz obtoka

Jemanje enega tipa ali serije eurobankovcev iz obtoka se ureja s sklepom Sveta ECB, ki se objavi za namene splošnega informiranja v *Uradnem listu Evropske unije* in drugih medijih. Ta sklep pokriva vsaj naslednje točke:

— tip ali serijo eurobankovcev, ki bodo vzeti iz obtoka, in

— rok, v katerem se bo opravljala zamenjava, in

— datum, na katerega bo tip ali serija eurobankovcev izgubila status zakonitega plačilnega sredstva, in

— ravnanje s predloženimi eurobankovci po preteku roka za zamenjavo in/ali po izgubi statusa zakonitega plačilnega sredstva.

Člen 7

Začetek veljavnosti in razveljavitev

1. Sklep ECB/2003/4 se razveljavi.

2. Sklicevanja na Sklep ECB/2003/4 se razlagajo kot sklicevanja na ta sklep.

3. Ta sklep začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Frankfurtu na Majni, 19. aprila 2013

Za Svet ECB

Predsednik ECB

Mario DRAGHI

PRILOGA

KORELACIJSKA TABELA

Sklep ECB/2003/4	Ta sklep
Člen 1	Člen 1
Člen 2	Člen 2
Člen 3	Člen 3
Člen 4	Člen 4
Člen 5	Člen 6
Člen 6	Člen 7